

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 28 września 1984 r.

w sprawie zasad korzystania przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej z pojazdów lub innych przedmiotów należących do jednostek gospodarki społecznej, instytucji państwowych i obywateli oraz trybu dochodzenia roszczeń w wypadkach powstania z tego tytułu szkód w mieniu.

Na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów (Dz. U. Nr 38, poz. 172) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej, zwani dalej „funkcjonariuszami”, mogą w wypadkach nie cierpiących zwłoki korzystać nieodpłatnie, na zasadach określonych w rozporządzeniu, z pojazdów lub innych przedmiotów należących do jednostek gospodarki społecznej, instytucji państwowych oraz obywateli, jeżeli jest to niezbędne do wykonania zadania służbowego w celu ratowania życia albo zdrowia ludzkiego oraz zapobieżenia szkodzie w mieniu o wielkiej wartości, a zwłaszcza w razie:

- 1) klęski żywiołowej,
- 2) katastrofy,
- 3) bezpośredniego pościgu:
 - a) za osobami, które dopuściły się zamachu: na życie lub zdrowie ludzkie albo mienie o wielkiej wartości, na obiekty państwowe i ważne urzędnictwa użyteczności publicznej, na konwoj ochraniający osoby, pieniądze lub przedmioty wartościowe, na funkcjonariusza, żołnierza lub inną osobę uprawnioną do posiadania broni,
 - b) za niebezpiecznym przestępcą, który podjął nie budzącą wątpliwości próbę ucieczki w czasie konwojowania.

2. Korzystanie przez funkcjonariusza z pojazdu lub innego przedmiotu może odbywać się:

- 1) z udziałem jego właściciela lub posiadacza,
- 2) bez udziału właściciela lub posiadacza, jeżeli wymagają tego szczególne okoliczności i funkcjonariusz posiada odpowiednie uprawnienia lub umiejętność posługiwania się tym pojazdem lub innym przedmiotem.

§ 2. W razie korzystania z pojazdu lub innego przedmiotu bez udziału jego właściciela lub posiadacza, funkcjonariusz jest obowiązany wydać pokwitowanie zawierające datę i godzinę przejęcia pojazdu lub przedmiotu, imię i nazwisko (nazwę) właściciela albo posiadacza pojazdu lub przedmiotu, określenie pojazdu lub przedmiotu, a w odniesieniu do pojazdu — dodatkowo markę, numer rejestracyjny oraz ilość paliwa, imię i nazwisko funkcjonariusza oraz nazwę jednostki organizacyjnej resortu spraw wewnętrznych, w której pełni służbę.

§ 3. 1. Funkcjonariusze mogą w szczególności korzystać z:

- 1) pojazdów samochodowych,
- 2) pojazdów z zaprzęgiem konnym,
- 3) kutrów, łodzi, motorówek i innych środków pływających,
- 4) środków łączności przewodowej i radiowej.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy pojazdów i innych przedmiotów należących do:

- 1) jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej;

- 2) zakładów społecznej służby zdrowia;
- 3) jednostek organizacyjnych więziennictwa;
- 4) jednostek straży pożarnych;
- 5) przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych, osób należących do personelu tych przedstawicielstw i urzędów oraz członków ich rodzin, jak również innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na mocy ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych — jeżeli nie posiadają obywatelstwa polskiego;
- 6) inwalidów.

3. Przepis ust. 1 nie dotyczy również pojazdów i innych przedmiotów:

- 1) biorących udział w akcjach ratowniczych lub usuwaniu skutków awarii energetycznych, wodnokanalizacyjnych i innych;
- 2) podczas przewożenia wartości pieniężnych jednostek gospodarki uspołecznionej i instytucji państwowych;
- 3) wykonujących świadczenia na rzecz wojska;
- 4) przewożących chorych, osoby kalekie lub niedołążne.

§ 4. 1. Funkcjonariusz podejmując decyzję o skorzystaniu z pojazdu lub innego przedmiotu jest obowiązany:

- 1) wylegitymować się posiadaczowi pojazdu lub innego przedmiotu,
- 2) poinformować posiadacza o podstawie prawnej do korzystania z jego pojazdu lub innego przedmiotu,
- 3) uzgodnić przewidziany termin i miejsce zwrotu pojazdu lub innego przedmiotu w razie korzystania z nich bez udziału posiadacza,
- 4) wydać pokwitowanie, o którym mowa w § 2.

2. W uzasadnionych wypadkach można zrezygnować z czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

3. Sporządzenie i wydanie pokwitowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, może być dokonane przez innego funkcjonariusza albo po wykonaniu zadania.

4. W razie niezgodnienia terminu i miejsca zwrotu pojazdu lub innego przedmiotu w wypadku, o którym mowa w ust. 2, funkcjonariusz niezwłocznie po wykonaniu zadania jest obowiązany zawiadomić właściciela albo posiadacza pojazdu lub innego przedmiotu o terminie i miejscu zwrotu pojazdu lub przedmiotu.

§ 5. 1. Zwrot pojazdu lub innych przedmiotów odbywa się w terminie i miejscu uzgodnionym.

2. W razie wykonania zadania służbowego przed terminem, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3, albo ustania potrzeby dalszego z nich korzystania, pojazdy lub inne przedmioty podlegają bezzwłocznemu zwrotowi ich właścicielom lub posiadaczom.

3. W razie nieodebrania przez właściciela lub posiadacza w uzgodnionym terminie pojazdu lub innego przedmiotu, jest on przechowywany w depozycie należącym do właściwej jednostki organizacyjnej resortu spraw wewnętrznych.

§ 6. 1. Niezwłocznie po wykorzystaniu pojazdu lub innego przedmiotu funkcjonariusz jest obowiązany sporządzić pisemny raport zawierający istotne okoliczności związane z jego użyciem, a zwłaszcza informacje o sposobie wykonywania czynności określonych w § 4.

2. Funkcjonariusz przedstawia raport, o którym mowa w ust. 1, przełożonemu, a jeżeli korzystanie z pojazdu lub innego przedmiotu miało miejsce poza rejonem jed-

nostki, w której funkcjonariusz pełni służbę, powiadamia on również terytorialnie właściwego szefa lub dyżurnego rejonowego (miejskiego, dzielnicowego) urzędu spraw wewnętrznych

3. Nieuzasadnione albo niewłaściwe wykorzystanie przez funkcjonariusza pojazdu lub innego przedmiotu traktuje się jako naruszenie dyscypliny służbowej.

§ 7. 1. Zwrot pojazdu lub innego przedmiotu odbywa się protokolarnie; protokół sporządza przedstawiciel jednostki organizacyjnej resortu spraw wewnętrznych, która zwraca pojazd lub przedmiot, po uzgodnieniu z właścicielem albo posiadaczem pojazdu lub przedmiotu.

2. Protokół odbioru pojazdu lub innego przedmiotu powinien zawierać: określenie stanu pojazdu lub przedmiotu przed i po korzystaniu z nich przez funkcjonariusza, ustalenie ewentualnych uszkodzeń lub stopnia zużycia oraz ewentualne roszczenia właściciela lub posiadacza, podpisy właściciela albo posiadacza pojazdu lub przedmiotu i przedstawiciela jednostki organizacyjnej resortu spraw wewnętrznych, która zwraca pojazd lub przedmiot.

3. W razie braku porozumienia co do rodzaju i stopnia uszkodzenia albo zużycia pojazdu lub innego przedmiotu, przedstawiciel jednostki organizacyjnej resortu spraw wewnętrznych, która zwraca pojazd lub przedmiot, albo ich właściciel lub posiadacz powołują rzeczoznawców w celu ustalenia rodzaju i stopnia uszkodzenia albo zużycia.

4. W razie znacznego zużycia lub uszkodzenia pojazdu lub innego przedmiotu w stopniu uniemożliwiającym prawidłowe z nich korzystanie, Minister Spraw Wewnętrznych udziela właścicielowi pomocy w nabyciu nowego pojazdu lub przedmiotu.

§ 8. 1. Organ właściwy do przyznawania odszkodowania wszczyna postępowanie wyjaśniające z urzędu bądź na wniosek właściciela albo posiadacza pojazdu lub innego przedmiotu.

2. Jeżeli w ciągu 3 miesięcy od złożenia wniosku o przyznanie świadczeń nie zostanie wydana decyzja o przyznaniu świadczenia lub jego odmowie, a także w razie nieuwzględnienia w decyzji roszczeń właściciela albo posiadacza pojazdu lub innego przedmiotu przysługuje im prawo wniesienia powództwa do sądu powszechnego lub państwowego arbitrażu gospodarczego.

§ 9. 1. W razie uszkodzenia albo utraty pojazdu lub innego przedmiotu przysługuje ich właścicielowi odszkodowanie.

2. Koszty paliwa i oleju zużytego w czasie korzystania przez funkcjonariusza z pojazdów lub przedmiotów określonych w § 3 ust. 1 pokrywane są ze środków budżetu centralnego, w części dotyczącej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

3. Niezależnie od zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 2, należy umożliwić zakup paliwa w ilości odpowiadającej faktycznemu zużyciu.

4. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje w razie możliwości wyrównania szkody w pełnej wysokości w trybie uregulowanym w przepisach w sprawie obowiązkowych ubezpieczeń komunikacyjnych.

5. W razie gdy kwota uzyskana z tytułu ubezpieczenia jest niższa od faktycznie poniesionej szkody, właściciel pojazdu lub innego przedmiotu może ubiegać się o przyznanie odszkodowania o charakterze uzupełniającym.

§ 10. 1. Wniosek o odszkodowanie zgłasza się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, gdy z pojazdu korzy-

stał funkcjonariusz pełniący służbę w tym Ministerstwie, lub do wojewódzkiego urzędu spraw wewnętrznych, właściwego ze względu na miejsce pełnienia służby przez funkcjonariusza korzystającego z pojazdu lub innego przedmiotu.

2. Postępowanie wyjaśniające w sprawie odszkodowania (ust. 1) prowadzi osoba wyznaczona przez Ministra Spraw Wewnętrznych lub szefa wojewódzkiego urzędu spraw wewnętrznych.

§ 11. 1. W toku postępowania wyjaśniającego należy ustalić:

- 1) rodzaj, rozmiar, czas, miejsce i przyczyny powstania szkody;
- 2) wysokość szkody;
- 3) okoliczności towarzyszące powstaniu szkody;
- 4) sprawcę szkody lub osobą odpowiedzialną za wyrządzenie szkody.

2. W razie potrzeby przesłuchuje się świadków lub zasięga opinii rzeczoznawców.

3. Z przebiegu postępowania wyjaśniającego sporządza się protokół, który poza ustaleniami wymienionymi w ust. 1 powinien określać:

- 1) datę i miejsce dokonywania czynności oraz imię i nazwisko osoby przeprowadzającej postępowanie, a także imię, nazwisko (nazwę) i adres poszkodowanego;

2) wysokość odszkodowania żądanego, proponowanego i ustalonego polubownie;

3) imiona, nazwiska i adresy przesłuchanych osób (świadków) oraz treść ich zeznań;

4) treść opinii rzeczoznawców.

4. Protokół podpisują osoba prowadząca postępowanie oraz poszkodowany lub jego przedstawiciel.

§ 12. 1. W razie gdy postępowanie wyjaśniające doprowadzi do uzgodnienia wysokości odszkodowania, zawiera się ugodę.

2. Ugodę z poszkodowanym zawiera osoba prowadząca z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych lub szefa wojewódzkiego urzędu spraw wewnętrznych postępowanie wyjaśniające.

3. Uгода stanowi podstawę do wypłacenia odszkodowania.

4. Odszkodowanie wypłaca Ministerstwo Spraw Wewnętrznych lub wojewódzki urząd spraw wewnętrznych.

§ 13. Zasady przyznawania odszkodowań w razie utraty życia lub poniesienia uszczerbku na zdrowiu albo szkody w mieniu podczas udzielania pomocy Służbie Bezpieczeństwa lub Milicji Obywatelskiej regulują odrębne przepisy.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: C. Kiszczałk